

1. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τελικός αποδέκτης
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Σχολή Γεωπονικών
Επιστημών, Τμήμα Γεωπονίας Ιχθυολογίας και
Υδατοκαλλιέργειας Περιβάλλοντος

Περιοχή παρέμβασης
Λάρισα/Λοκρίδος Φθιαίδος,
Υδατοκαλλιέργειες ΜΠΙΤΣΑΚΟΣ Α.Ε.

Συνεργαζόμενες Εταιρίες
Υδατοκαλλιέργειες ΜΠΙΤΣΑΚΟΣ Α.Ε.,
Ιχθυοτροφές ΖΩΝΟΜΗ ΑΒΕΕ,

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Dr. Ελενα Μεντέ,
Επίκουρη Καθηγήτρια, Σχολής Γεωπονικών
Επιστημών, Τμήματος Γεωπονίας Ζωικής
Παραγωγής & Υδατινών Περιβάλλοντος,
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΙΧΘΥΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
Dr. ΕΛΕΝΑ ΜΕΝΤΕ



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΙΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΟΚΑΛΙΕΡΓΕΙΩΝ
& ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ



Οργανική και βιολογική υδατοκαλλιέργεια τσιπούρας: πρότυπο πειραματικό έργο εκτροφής & παραγωγής

2. ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΤΟ Ε.Π.ΑΛ 2000-2006

Άξονας προτεραιότητας: 4

Μέτρο: 4.6 Καινοτόμα έργα

Ενέργεια του μέτρου που εντάσσεται η πρόταση:

- Πρότυπο πειραματικό έργο
- Παραγωγή βιολογικών προϊόντων (label bio).
- Αύξηση παραγωγής προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, υψηλής διατροφικής αξίας
- Την προώθηση τεχνικών που βελτιώνουν την παραγωγή και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.
- Η βελτίωση της ποιότητας και υγιεινής των παραγομένων ιχθύων.
- Η ορθολογικότερη χρήση του περιβάλλοντος.

Χρηματοδότηση:

- Ευρωπαϊκή Ένωση
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Γενική Διεύθυνση Αλιείας, Δ/νση Υδατοκαλλιέργειών & Εσωτερικών Υδάτων



Αντικείμενο του ερευνητικού έργου ήταν η εκτροφή βιολογικής τσιπούρας ώστε να σχεδιαστούν προδιαγραφές βιολογικής υδατοκαλλιέργειας τσιπούρας στην Ελλάδα.

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει αυξημένη ζήτηση για προϊόντα τα οποία παράγονται με βιολογικές μεθόδους που είναι αποτέλεσμα του ενδιαφέροντος που δείχνουν οι καταναλωτές για ζητήματα υγείας, υποβάθμισης του περιβάλλοντος και υπεραλίευσης.

Η βιολογική υδατοκαλλιέργεια αποτελεί έναν τομέα που αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς και ενδιαφέρουσες προοπτικές στην Ευρώπη. Ωστόσο, χρειάζεται περαιτέρω συστηματική έρευνα προκειμένου η βιολογική υδατοκαλλιέργεια να αποτελέσει έναν επιτυχημένο μελλοντικό τομέα της ανάπτυξης των υδατοκαλλιέργειών.

Το βιολογικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στην παρούσα ερευνητική πρόταση είναι:

1. Διατροφή της τσιπούρας με βιολογική τροφή που είναι παρόμοια με τη τροφή τους στο φυσικό τους περιβάλλον. Το ιχθυόλευρο και το ιχθυέλαιο προέρχονται από περιοχές αλιείας που φέρουν πιστοποίηση με την έννοια της αειφόρου διαχείρισης.
2. Μείωση ιχθυοπικνότητας μέσα στους ιχθυοκλωβούς.
3. Απαγόρευση χρήσης αντιβιοτικών και χημικών ουσιών.
4. Θαλάσσιο περιβάλλον με άριστη ποιότητα και καθαρότητα υδάτων.



Situations and perspectives for the aquaculture sector.
European Commission, Committee on Fisheries, Hearing

27/03/2008

Την Πέμπτη 27 Μαρτίου του 2008 η Ευρωπαϊκή Κοινοβουλευτική Επιτροπή Αλιείας διοργάνωσε δημόσια ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με θέμα «Σημερινή κατάσταση και προοπτικές ανάπτυξης του τομέα των υδατοκαλλιεργειών στην Ευρωπαϊκή Ένωση». Κατά την ακρόαση, Ευρωβουλευτές, Ευρωπαίοι Επίτροποι και εμπειρογνώμονες συζήτησαν τον σημαντικό ρόλο της Ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας σε έναν κόσμο στον οποίο τα αλιευτικά αποθέματα φθίνουν και η παγκόσμια ζήτηση για ψάρια και θαλασσινά συνεχώς αυξάνεται. Η σημερινή κατάσταση στον τομέα διαδραματίζει σημαντικό κοινωνικό--οικονομικό ρόλο σε πολλές περιοχές της Ευρώπης, παρέχοντας τη δυνατότητα της ανάπτυξης μιας βιομηχανίας με ένα πολλά υποσχόμενο μέλλον. Η Ευρωπαϊκή υδατοκαλλιέργεια παράγει συνολικά 1,3 εκατ. τόνους αλιευτικών προϊόντων ετησίως, που αντιπροσωπεύουν περίπου 3 δισ. ευρώ. Αυτό αντιστοιχεί περίπου στο ένα τρίτο της συνολικής αξίας της παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της αλιείας και το ένα πέμπτο του όγκου της. Στην Ελλάδα παράγονται 100,000 τόνοι ψαριών από την υδατοκαλλιέργεια. Ο τομέας της υδατοκαλλιέργειας αποτελεί επίσης μία σημαντική πηγή θέσεων εργασίας σε περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία. Η Ευρωπαϊκή υδατοκαλλιέργεια παρέχει περισσότερες από 80,000 θέσεις εργασίας πλήρους και μερικής απασχόλησης. Αυτές ισοδυναμούν με 57,000 θέσεις πλήρους απασχόλησης.

Στην συνεδρίαση της Επιτροπής παραβρέθηκε και μίλησε η αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Ελλήνων Θαλασσοκαλλιεργητών κ. Μπαράζη η οποία αναφέρθηκε στα ζητήματα ανταγωνισμού με τρίτες χώρες.

Μεταξύ των προσκεκλημένων εμπειρογνομένων ήταν και η Dr Έλενα Μεντέ, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Η κ. Μεντέ τόνισε στην ομιλία της την ανάγκη της βιώσιμης και φιλικής προς το περιβάλλον Ευρωπαϊκής υδατοκαλλιέργειας, η οποία πρέπει να προσφέρει βελτίωση της ποιότητας του τελικού προϊόντος και συμβολή στην τοπική ανάπτυξη. Στα πλαίσια της αειφορίας και της εφαρμογής των αρχών της υπεύθυνης υδατοκαλλιέργειας η κ. Μεντέ αναφέρθηκε και στην βιολογική υδατοκαλλιέργεια. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει αυξημένη ζήτηση για προϊόντα τα οποία παράγονται με βιολογικές μεθόδους. Αυτό είναι αποτέλεσμα του ενδιαφέροντος που δείχνουν οι καταναλωτές για ζητήματα υγείας και

περιβάλλοντος αλλά και επειδή οι καταναλωτές λαμβάνουν όλο και περισσότερο υπόψη τους την υπεραλίευση και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Η βιολογική υδατοκαλλιέργεια αποτελεί έναν τομέα που αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς και ενδιαφέρουσες προοπτικές στην Ευρώπη. Ωστόσο, περαιτέρω συστηματική έρευνα χρειάζεται έτσι ώστε η βιολογική υδατοκαλλιέργεια να αποτελέσει ένα επιτυχημένο μελλοντικό τομέα της ανάπτυξης των υδατοκαλλιεργειών.





Στα σκαριά οι κανόνες πιστοποίησης

Σύμφωνα με τη Δρα Ελινα Μεντέ, επικεφαλής καθηγήτρια του Τμήματος Γαλαπιδιάς, Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, «πρόσφατα άρχισαν συζητήσεις για κανόνες πιστοποίησης και κριτήρια βιολογικής κτηνοκαλλιέργειας σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο». Στο πλαίσιο του προγράμματος ΕΠΑΛ για την αλιεία, του οποίου η ίδια είναι επιστημονική υπεύθυνη, βρίσκεται σε εξέλιξη ένα κανονιστικό πρόγραμμα, σε συνεργασία με μονάδα κτηνοπαρονομίας της Σχολής, με στόχο να θεσπιστεί στο άμεσο μέλλον εθνική πιστοποίηση για την παραγωγή βιολογικής ταυπούρας.

«Η διατροφή των ψαριών πρέπει να βασίζεται σε προϊόντα βιολογικής γαλαπιδιάς και απαγορεύονται τα μεταλλικά προϊόντα ή εκείνα που περιέχουν διοξείδιο ή βαρέα μέταλλα. Η βιολογική τροφή που χρησιμοποιείται στα ψάρια μπορεί να εμπλουσιστεί με βιταμίνες και αντισεισάκια αλλά όχι με συνθετικά συστατικά, ώστε η τροφή τους να είναι όσο το δυνατό πιο όμοια με τη διατροφή τους στο φυσικό τους περιβάλλον. Τα κειμήλια και τα κειμήλια που χρησιμοποιούνται πρέπει να προέρχονται από παλαιές αλιείας που φέρουν πιστοποίηση με την έννοια της αειφόρου διαχείρισης, δηλαδή η κ. Μεντέ. Εκτός από τη διατροφή, σημαντικές παράμετροι που ελέγχονται στη βιολογική κτηνοκαλλιέργεια είναι το περιβάλλον στο οποίο ζουν τα ψάρια και η διακίρησή τους. «Οι πυκνότητες των ψαριών μέσα στους κειμήλιους είναι μερικές φορές. Επιδιώκουμε προσεκτικά την περιοχή όπου θα τους τοποθετήσουμε, την καθαρότητα των νερών. Σχετικά με τη διακίρησή, πρέπει επίσης προσεκτικά κατά τη μεταφορά, ώστε να μην προκαλούμε στρες στα ψάρια, να τα παζάριζουμε όταν χρειάζεται ακόμα και να τους κρεμάσουμε υπαρκτά ποσότητες τροφής. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον τα ψάρια νιώθουν καλύτερα, αισθάνονται σαν να είναι στο φυσικό τους περιβάλλον και όλα αυτά επηρεάζονται στην υγεία και την ποιότητά τους.

Καλυμτούν πιο άμεσα, έχουν λιγότερο στρες και η πιθανότητα αρρώστιας μειώνεται, ενώ σε περίπτωση αρρώστιας δεν τους κρεμάμε αντιβιοτικά, αλλά προβαίνουμε σε ενέργειες ώστε να περιορίσουμε την εξάπλωση του προβλήματος», προσθέτει η κ. Μεντέ.

Η βιολογική κτηνοκαλλιέργεια είναι σαφές ότι αποτελεί έναν τομέα που αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς και ενδιαφέρουσες προοπτικές στην Ευρώπη. Οπότε, περισσότερο αυστηρότητα έρευνα είναι αναγκαία όπως και η βιολογική κτηνοκαλλιέργεια να αποτελεί έναν επικερδή τομέα της κτηνοκαλλιέργειας στο μέλλον, ανέφερε η κ. Μεντέ σε πρόσφατη δημόσια ομιλία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με θέμα «Στηματική κατάσταση και προοπτικές ανάπτυξης στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών στην Ευρωπαϊκή Ένωση», που πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαρτίου 2008.

αγορά 24

θήσεις για την αντιμετώπιση της ασθένειας. Χορηγείται στα ψάρια η κατάλληλη-φυσική-θεραπεία και η παρτίδα που έχει το πρόβλημα μετακινείται σε άλλη περιοχή, μέχρι το πρόβλημα να εξαφανιστεί.

Τα βιολογικά ψάρια της εταιρίας είναι πιστοποιημένα από τη γερμανική Naturland. Ο φορέας πιστοποίησης πραγματοποιεί τακτικούς αλλά και αιφνιδιαστικούς ελέγχους, ώστε να διασφαλιστεί ότι σε όλα τα στάδια της εκτροφής των ψαριών τηρούνται όλες οι οδηγίες τις οποίες θέτει και τις οποίες η εταιρία έχει δεσμευθεί να τηρεί.

Μεταξύ άλλων, η Naturland ελέγχει: όλα τα έγγραφα που σχετίζονται με τη λειτουργία της κτηνοκαλλιέργειας, την κτηνοκαλλιέργεια, την κτηνοκαλλιέργεια, από τη στιγμή που είναι γόνος ως τη στιγμή που θα μπει στη συσκευασία, τα παραστατικά αγοράς βιολο-

γικών τροφών, τους πίνακες ταψομασ, τους χώρους αποθήκευσης, τους κλωβούς παραγωγής, τη διαδικασία της συσκευασίας και τα υλικά που χρησιμοποιούνται σε αυτήν, τα μέσα και τον τρόπο μεταφοράς των ψαριών.

Μεγάλο τμήμα των προϊόντων της εταιρίας, η οποία παράγει κάθε χρόνο περίπου 150 τόνους ταυπούρας και άλλους τόσους τόνους λαβράκι, κατευθύνεται απευθείας στα εστιατόρια, ένα άλλο σε gourmet παντοπωλεία και ένα ακόμη σε καταστήματα βιολογικών προϊόντων. Το 95% των βιολογικών ψαριών που παράγει η εταιρία εξάγεται, κυρίως στη Γερμανία, ενώ τώρα θα ξεκινήσουν και εξαγωγές στην Αγγλία.

Δύο ακόμη μονάδες κτηνοκαλλιέργειας αναμένεται σύντομα να διαθέσουν βιολογικά ψάρια στην αγορά, αλλά βρίσκονται ακόμη σε φάση πιστοποίησης.

